

TILINPÄÄTÖKSET 2020

TAMPEREEN KAUPUNKI

Omistaa Tampereen Sähkölaitos Oy:n.

Tampereen Sähkölaitos Oy

- Tuottaa, myy ja jakelee sähköä, kaukolämpöä ja -jäähdytystä sekä myy ja jakelee maakaasua yksityis- ja yritysasiakkaitten käyttöön pääasiassa Pirkanmaalla.
- Toimii konsernin emoyhtiönä.

Tampereen Sähköverkko Oy

Vastaa sähkön jakeluverkon suunnittelusta, rakennuttamisesta, kunnossapidosta ja käytöstä Tampereen alueella.

Tampereen Vera Oy

Toteuttaa sähköverkko-, ulkovaistus- ja liikenne- ratkaisuja julkisyhteisöille ja yksityisasiakkaille kaikkialla Suomessa.

Tammervoima Oy

Tuottaa osakkailleen jätteiden energia- hyödyntämispalvelua.

TOIMINTAKERTOMUS TILIKAUDELTA 1.1.–31.12.2020

TOIMINTA

Tampereen Sähkölaitos -konsernin emoyhtiönä toimii Tampereen Sähkölaitos Oy. Tampereen Sähkölaitos Oy harjoittaa sähkön pörssi- ja loppuasiakasmyyntiä, kaukolämmön, kaukojäähdytyksen ja kaasun loppuasiakasmyyntiä sekä energiantuotantoa. Tampereen Sähkölaitos Oy:n tytäryhtiöitä ovat sähköverkko toimintaa harjoittava Tampereen Sähköverkko Oy ja sähkö- ja ulkovalaistusverkkojen rakentamis- ja kunnossapitotoimintaa harjoittava Tampereen Vera Oy. Lisäksi se omistaa 51 prosenttia jätteenhyödyntämispalveluita osakkailleen tuottavasta Tammervoima Oy:stä.

OLENNAISET TAPAHTUMAT TILIKAUDELTA JA TILIKAUDEN PÄÄTTÄMISEN JÄLKEEN

Tampereen Sähkölaitos -konsernin liikevaihto oli 265,1 miljoonaa laskien 22,9 miljoonaa euroa eli 8,0 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Liiketulos oli 44,5 miljoonaa euroa laskien edellisvuodesta 2,0 miljoonaa euroa eli 4,4 prosenttia. Tilikauden tulos oli 27,0 miljoonaa euroa.

Konsernin liikevaihto laski lämpimän sään ja alhaisen sähkön markkinahinnan johdosta. Liikevaihdon laskusta huolimatta vuodelle 2020 asetettu konsernin euromääräinen liike-tulostavoite saavutettiin. Konsernin kannattavuutta ylläpitivät 2010-luvulla tehdyt energiakäänneinvestoinnit hake-lämpö- ja hyötyvoimalaitoskapasiteettiin sekä energiatuotantolaitosten hyvä käytettävyyden ja tuotannon optimointi. Lisäksi liikevaihdon jättämää kompensoivat kaasupoltto-aineen hinnanlasku sekä päästöoikeuskauppojen ajoitukset.

Sähkön markkinahinta laski selvästi edelliseen vuoteen nähden. Koronaviruspandemia (COVID-19) vaikutti hetkel-lisesti hieman kysyntään, mutta todellinen hinta-ajuri oli vesitaseen nopea paraneminen. Vuoden alusta alkaen Pohjoismainen vesitilanne vahvistui voimakkaasti ja pysyi yllä-jäämäisenä koko vuoden. Pohjoismaiden hinnat toteutuivat poikkeuksellisen alhaisina maaliskuusta lähtien. Suomen hinta toteutui myös vuoden takaiseen nähden halpana, mutta hintaero systeemin nähden oli huomattava. Siirto-kapasiteetti ei riittänyt tasaamaan Suomen ja muiden Pohjoismaiden välistä hintaeroa, ja Baltian sekä Puolan kysyntä ylläpiti vientiä kalliimmille alueille.

Päästöoikeuksia hinnoiteltiin suuressa vaihteluvälissä. Vuoden aikana keskustelu EU:n päästötavoitteiden kiristä-misestä oli tiivistä. Kuitenkin fyysisellä markkinalla päästö-oikeuksien kysyntä painui Keski-Euroopan teollisuustuotannon koronasulkujen ja sähköntuotannon polttoainevaihtojen vuoksi.

Maakaasumarkkina aukesi Suomessa kilpailulle vuoden 2020 alussa. Kaasunmyyjien markkinaosuuksia jaettiin uudelleen ja tukkusopimuksien osalta oli kilpailua. Öljy- ja kivihiili-indeksoidun kaasun rinnalle tuli eurooppalaiseen maakaasuun linkitettyjä sopimuksia. Eurooppalaisen maa-kaasun osalta hintataso muodostui vuoden aikana edulliseksi Euroopan korkeiden varastotasojen ja alkuvuoden matalan kysynnän vuoksi.

Energiantuotantolaitoksien käytettävyyden toteutui hyvänä.

Merkittävimpana yksittäisenä käytettävyyttä heikentäneenä tekijänä oli Lielahden voimalaitoksen generaattorin vikaan-tuminen, joka vaikutti sähköntuotannon määrään loppu-vuonna.

Konsernin merkittävin investointihanke on leasing-järjestelynä toteutettava Naistenlahti 3 -voimalaitosyksikkö, jonka käyttöönoton suunnitellaan olevan vuoden 2022 lopussa. Maaliskuussa 2020 Sähkölaitoksen hallitus teki investointi- ja rahoituspäätöksen sekä kattilalaitoksen han-kintapäätöksen. Naistenlahti 3 -voimalaitosyksikön kokonais-kustannusarvion optioineen arvioidaan olevan noin 160 mil-joonaa euroa.

Kesäkuun 2020 alusta lähtien uuden Naistenlahti 3 -voimalaitosyksikön rakentamistyöt ovat olleet käynnissä ja keskittyneet kattilalaitoksen sekä sähkörakennuksen pohja- ja perustustöihin. Työ on edennyt pääosin aikataulussa, vaikka mm. työturvallisuuskäytännöistä koronapandemia on aiheuttanut paljon huomioitavaa.

Konsernin investoinnit omaan taseeseen tilikaudella 2020 olivat 41,5 miljoonaa euroa. Investoinnit olivat pääosin normaaleja verkostojen ja laitosten korvaus- ja laajennus-investointeja. Lämmin säätö talvikaudella mahdollisti verkkoinvestointien toteuttamisen ennakoitua laajemmin. Merkittävimmät yksittäiset tilikauden aikaiset konsernin investoinnit olivat päästöoikeudet, Tampereen Sähköverkon Rautaharkko–Kangasala-voimajohto ja uusi kantaverkko-yhteys sekä käyttöönotettu uusi Microsoft ERP -järjestelmä-ympäristö.

Tampereen Sähkölaitos -konsernin tilinpäätökseen on jak-sotettu tulospalkkioita koko konsernin osalta 1,4 miljoonaa euroa, joka vastaa 5,4 prosenttia palkkojen kokonaissummasta. Emoyhtiö Tampereen Sähkölaitos Oy:n tilinpäätökseen on jak-sotettu tulospalkkiota 0,9 miljoonaa euroa, joka vastaa 5,6 pro-senttia palkkojen kokonaissummasta. Palkitseminen perustuu tulospalkkiojärjestelmään, joka ohjaa henkilöstöä toteuttamaan strategiaa. Tulospalkkiota maksetaan tulostavoitteiden yli-tyksestä ja tuloskortin toteutuman perusteella.

Tampereen Sähkölaitos Oy:n liikevaihto vuonna 2020 oli 204,8 miljoonaa euroa. Laskua edelliseen vuoteen ver-rattuna tuli noin 21,4 miljoonaa euroa eli noin 9,5 prosenttia. Lämpimän säätö johdosta lämmön myyntivolyymit jäivät 8,7 prosenttia edellisen vuoden tasosta. Sähkön pörssimyynti-volyymit jäivät lämpimän sään ja matalien markkinahintojen johdosta 16,5 prosenttia edellisen vuoden tasosta. Yhtiön kaukolämmön myyntihinnat pysyivät vuonna 2020 muuttu-mattomina. Liikevaihdon laskusta huolimatta yhtiön liiketulos, 28,0 miljoonaa euroa, oli lähes edellisvuoden tasolla. Tulos-kehitystä tuki laitosten hyvä käytettävyyden ja tuotannon opti-mointi sekä kaasupolttoaineen hinnanlasku onnistuneen han-kinnan johdosta sekä päästöoikeuskauppojen ajoitukset.

Tampereen Sähköverkko Oy:n liikevaihto vuonna 2020 oli 49,7 miljoonaa euroa, jossa on vähennyistä edellisvuoteen verrattuna noin 2,0 prosenttia. Liiketulos oli 14,4 miljoonaa euroa jääden 1,9 miljoonaa euroa edellisvuodesta. Vuosi 2020 oli ulkolämpötilaltaan yksi Tampereen Sähköverkko Oy:n

historian lämpimimmistä, mikä olennaisesti vaikutti sähkön siirtomääriin. Kaupungin kasvaminen ja kehittyminen jatkui edelleen, ja erityisesti kerrostalokohteiden rakentaminen jatkui edellisvuosien tapaan suurena, mikä näkyi budjetoitua suurempina liittymismaksutuloina. Kustannukset pysyivät kokonaisuudessaan hyvin lähellä vuoden 2019 tasoa.

Tampereen Vera Oy:n liikevaihto vuonna 2020 oli 17,0 miljoonaa euroa. Liikevaihdon kertymä oli lähes sama kuin edellisenä vuonna. Yhtiön liiketulos oli 0,5 miljoonaa euroa. Yhtiö onnistui tehostamaan toimintaansa sekä keventämään kulumakantoaan, ja liiketulos parani edelliseen vuoteen verrattuna 1,0 miljoonaa euroa.

Tammervoima Oy:n liikevaihto oli 17,2 miljoonaa euroa ja liiketulos 1,9 miljoonaa euroa. Laitoksen vuosihuollot suoritettiin tehokkaasti ja jätteenpolton käyttötunteja onnistuttiin kasvattamaan edellisvuodesta.

HENKILÖSTÖ JA TUNNUSLUVUT

KONSERNI	2020	2019	2018
Liikevaihto (1 000 euroa)	265 103	288 003	288 721
Liiketulos (1 000 euroa)	44 464	46 491	46 418
Liiketulos %	16,8	16,1	16,1
Oman pääoman tuotto %	16,0	17,7	18,7
Omavaraisuusaste %	32,1	31,4	29,5
Henkilöstö keskimäärin tilikauden aikana (hlö)	408	400	388
Palkkojen ja palkkioiden kokonaissumma tilikauden aikana (1 000 euroa)	23 364	22 151	20 288

EMOYHTIÖ	2020	2019	2018
Liikevaihto (1 000 euroa)	204 828	226 237	227 908
Liiketulos (1 000 euroa)	28 002	28 903	28 367
Liiketulos %	13,7	12,8	12,4
Oman pääoman tuotto %	24,3	11,7	10,5
Omavaraisuusaste %	31,6	28,5	26,2
Henkilöstö keskimäärin tilikauden aikana (hlö)	253	243	233
Palkkojen ja palkkioiden kokonaissumma tilikauden aikana (1 000 euroa)	15 289	14 096	12 823

OMISTUS JA HALLINTO

Varsinainen yhtiökokous pidettiin 4.5.2020.

Hallituksen kokoonpano

Puheenjohtaja:	Peter Löfberg 4.5.2020 asti Marjut Ontronen 4.5.2020 alkaen
Jäsenet:	Pennti Herranen Antti Ivanoff 4.5.2020 alkaen Mikko Kriikka Minna Metsälä Marjut Ontronen 4.5.2020 asti Oras Tynkkynen Riitta Varpe
Toimitusjohtaja:	Jussi Laitinen

Hallitus piti 13 kokousta tilikauden aikana. Jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti kokouksiin oli 100 %.

Johtoryhmä ja jäsenten vastualueet

Toimitusjohtaja:	Jussi Laitinen, pj
Asiakkuudet:	Mikko Erma 25.5.2020 alkaen
Energia:	Paavo Knaapi
Energiamarkkinat:	Jukka Joronen
Henkilöstöhallinto (HR):	Leena Parvio 8.2.2021 asti, Virpi Waldén 8.2.2021 alkaen
Liiketoimintateknologiat:	Johannes Lindell
Talous:	Janne Rapakko

Tilintarkastus

Yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana toimi tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab päävastuullisena tarkastajanaan KHT Hannu Paunikallio.

Omistus

	2020
Osakkeet (kpl)	13 695 482
Omat osakkeet (kpl)	0
Omistus	Tampereen kaupunki 100 %

ARVIO TOIMINNAN MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ

Kokonaisvaltainen riskienhallinta on osa Tampereen Sähkölaitos -konsernin normaalia toimintaa. Riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa konsernin toimintaedellytysten ja strategioiden toteutuminen muuttuvassa toimintaympäristössä sekä tehdä toiminnasta sidosryhmille läpinäkyvää ja hyvän hallintotavan mukaista. Omien riskienhallintamenetelyjen ohella konsernin yhtiöissä noudatetaan Tampereen kaupungin konserniohjeistuksen mukaisia sisäisen valvonnan periaatteita.

Vuonna 2020 emoyhtiön merkittävimpien riskien tilanne arvioitiin konsernin johtoryhmän ja erityisasiantuntijoiden toimesta, ja siitä raportoitiin säännönmukaisesti emoyhtiön hallitukselle kesäkuussa. Konsernin johtoryhmä arvioi, että konsernin riskienhallinta on riittävällä tasolla.

Strategiset riskit

Tampereen Sähkölaitos -konsernin merkittävimpiä strategisia riskejä ovat investointirisikit, energia- ja ympäristöpoliittiset riskit sekä energia-alan kilpailuriskit. Investoinneissa onnistuminen ja toisaalta muun muassa ylikapasiteetin hallittu purkaminen ovat merkittävä osa strategisten riskien hallintaa. Energia- ja ympäristöpoliittisia riskejä hallitaan osallistamalla teknologiahankkeisiin ja tekemällä tiivistä yhteistyötä viranomaisten kanssa sekä edunvalvonnalla. Energia-alan kilpailuriskeihin pyritään vastaamaan uusien kilpailukykyisin tuottein ja palveluin.

Operatiiviset riskit

Konsernin operatiiviset riskit voivat johtaa fyysisiin vahinkoihin tai liiketoiminnan keskeytymiseen, tai niistä voi ai-

heutua kolmansia osapuolia koskevia vastuuvollisuuksia. Voimalaitoksilla operatiivisia riskejä hallinnoidaan ensisijaisesti ylläpitoinvestointien suunnittelulla ja voimalaitosten kunnossapidolla. Liiketoiminnan jatkuvuus varmistetaan varautumis- ja valmiussuunnitelmien avulla. Vakuutusten hallinnalla optimoidaan vahingontorjuntatoimenpiteet, omavastuut ja vakuutussuoja kustannustehokkaasti pitkällä aikavälillä. Merkittävin muutos vuonna 2020 oli Naistenlahti 3 -projektin vakuuttaminen. Lisäksi tehtiin tarvittavat muutokset omaisuus- ja keskeytysvakuutusten vakuutusmääriin.

Vahinkoriskit

Konsernin merkittävin vahinkoriski on työtaturmariski, joka voi aiheutua esimerkiksi puutteellisista sisäisistä prosesseista, inhimillisistä virheistä, laitteisiin tai järjestelmiin liittyvistä toimintahäiriöistä sekä ulkopuolisista tekijöistä. Riskiä hallitaan selkeästi dokumentoitujen menettelyohjeiden ja automatisoitujen prosessien avulla sekä varmistamalla päätöksenteon ja valvonnan erillään pysyminen. Projektien turvallisuusjohtaminen sekä dokumentoitu johtamisjärjestelmä ovat konsernin keinoja vahinkoriskien pienentämiseksi.

Taloudelliset riskit

Taloudellisia riskejä ovat energian hinta- ja volyyimiriskit, korko- ja rahoitusriskit, polttoaineen saatavuusriskit, päästökauppariskit ja vastapuoliriskit. Energian hinta- ja volyyimiriskiltä suojaudutaan johdannaissovimuksilla ja toimimalla riskikäsikirjan mukaisesti. Suojausten tavoitteena on vähentää energian hintamuutosten ja lämpötilan vaikutusta kassavirtaan sekä taata minimitulostavoitteita, jotta taloudelliset sitoumukset voidaan kattaa.

Tampereen Sähkölaitos -konsernin rahoitusriskejä hallitaan rahoituspolitiikan mukaisesti. Tavoitteena on suojata konsernia rahoitusmarkkinoilla tapahtuvilta epäsuotuisilta muutoksilta ja turvata omalta osaltaan tulos- ja kassavirtakehitystä sekä taloudellista asemaa. Rahoitusriskit jaotellaan likviditeettiriskiin, luottoriskiin ja markkinariskiin. Korkoriskit ovat osa markkinariskiä. Tampereen Sähkölaitos -konsernille rahoitukseen liittyvän riskienhallinnan kannalta keskeistä on korkoriskien, vastapuoliriskien sekä rahoitussopimusten aiheuttamien kovenanttien ja muiden ehtojen hallinta.

Tampereen Sähkölaitos altistuu korkoriskille toisaalta omaisuuden ja velkojen arvonmuutosten eli hintariskin ja toisaalta korkomenojen ja -tulojen muutosten eli korkovirtariskin muodossa. Korkoriskienhallinnan tavoitteena on varmistaa yhtiölle riittävästi aikaa sopeuttaviin toimenpiteisiin ennen kuin korkotason nousu välittyy korkokustannusten nousuna, minimoida korollisen vieraan pääoman kustannukset pitkällä aikavälillä sekä edesauttaa tuloslaskelman ennustettavuutta ja sitä kautta edelleen liiketoiminnan suunnittelua.

Hintariski muodostuu nettomääräisen lainapääoman ja muun korolle alttiin position, kuten rahoitusleasingpääoman, arvon muutoksista. Hintariskillä tarkoitetaan tyypillisesti sitä riskiä, joka liittyy korkoinstrumenttien arvon muutoksiin riippumatta siitä, kummalla puolella tasetta ne ovat.

Korkovirtariski muodostuu korkomenojen ja -tulojen taustalla olevan korkotason muutosten aiheuttamasta epävarmuudesta. Korkoriskin suojauksen mittaamisessa käytetään

mittarina suojausastetta. Suojausasteella tarkoitetaan sitä osaa korkoriskipositiosta, jonka osalta seuraava koronmääräytymisajankohta on yli 12 kuukauden päässä tai jonka korkoriski on muuten suojattu yli 12 kuukauden ajalle. Suojausasteelle asetetaan ylä- ja alarajat tarkastelujakson eri periodeille.

Tampereen Sähkölaitoksen korkoriskipositio 31.12.2020 oli 324,9 miljoonaa euroa. Tämä koostui vuonna 2020 vuodelle jatketusta ja 2022 erääntyvästä seniorlainasta, joka tilinpäätöshetkellä oli 190,0 miljoonaa euroa, vuonna 2023 erääntyvästä juniorlainasta, 70,0 miljoonaa euroa, sekä leasingpääomasta, yhteensä 64,9 miljoonaa euroa, koskien rakennettavan Naistenlahti 3 -voimalaitoksen tilinpäätöshetkeen mennessä kertynyttä leasingpääomaa, Hervannan hakelämpöläitosta ja lämpötaloa.

Tulevien vuosien suojauslaskenta perustuu seniorlainan korvaavan jälleenrahoituslainan uusintaan 2022 aikana, juniorlainan uusintaan vuonna 2023 sekä tulevaisuuden rahoitussuunnitteluun osana konsernin pitkän tähtäyksen suunnitelmaa, joka käsitellään ja hyväksytään hallituksessa vähintään vuosittain.

Lisäksi konserniin kuuluvan Tammervoiman korkoriskipositio 31.12.2020 oli 94,7 miljoonaa euroa muodostuen Tammervoiman hyötyvoimalaitoksen leasingpääomasta. Tammervoiman suojausaste tulee pysyttelemään sallituissa rajoissa koko leasingjakson ajan. Tammervoiman toinen suojausinstrumentti on tehostettu koronvaihtosopimus, jossa kiinteä korko muuttuu, kun muuttuva korko (Euribor 6kk) nousee yli 5 prosentin. Kyseessä on kuitenkin pitkä, 20 vuoden sopimus, ja lähivuosien näköpiirissä ei ole koron nousua yli 5 prosentin. Siksi kyseinen sopimus esitetään taseen ulkopuolisissa erissä.

Vaikka korkosuojausasioita käsitellään rahoituspolitiikan mukaisesti portfoliotasolla, ovat suojaukset kuitenkin kirjanpidollisesti kohdistettavissa yksittäisiin lainoihin ja leasingpääomiin. Siten pystytään todentamaan, että ehdot ovat olennaisilta osin yhtenevät.

Laina- ja leasingsopimuksiin sisältyvät nollakorkolatitit muuttuville koroille. Samaa lattiaa ei korkosuojaussopimuksiin sisälly.

Vuoden 2020 aikana markkinakorot pysyivät edelleen negatiivisina. Nykyisessä matalassa korkomarkkinatilanteessa korkojen huomattava lasku lähivuosien aikana ei ole analyysien perusteella todennäköistä. Suojauksien vaikutusta korkoriskiin on tarkasteltu korkokäyrien avulla, ja näihin perustuen yhtiö on todennut korkosuojausten toimivan niin nousevien kuin laskevien korkojen ympäristössä odotamalla tavalla. Tehty tarkastelu osoitti korkosuojausten riittävän tehokkuuden huomioiden tarkasteluhetken matalan korkoympäristön ja korkosuojausten keskimääräisen maturiteetin.

Konsernin sähkö- ja polttoainekauppaan liittyvällä suojaustoiminnalla hallitaan markkinariskejä ja vakautetaan tulosta. Suojaustoimintaa ohjaa markkinariskikäsikirja, jossa kuvataan riskienhallinnan organisaatio ja vastuut sekä määritellään markkinariskit ja niihin varautuminen. Liiketoimintojen riskit on jaettu salkkuihin, ja käsikirjassa määritellään salkkukohtaiset suojausperiaatteet, käytettävät tuotteet ja niiden limiitit. Käytettävillä johdannaisilla pyritään kumoamaan tehokkaasti suojattavien kohteiden kassa-

virtojen muutokset. Suojauksia tehdään vain erittäin todennäköisesti toteutuvaa tuotantoa ja hankintaa vasten.

YMPÄRISTÖASIAT

Tampereen Sähkölaitos -konsernilla on koko sen toiminnan kattava sertifioitu johtamisjärjestelmä, joka täyttää ympäristö-, laatu- sekä työterveys- ja työturvallisuusstandardien vaatimukset. Johtamisjärjestelmällä tarkoitetaan organisaation, prosessien, menettelyjen ja resurssien muodostamaa kokonaisuutta ja sen tehokasta johtamista. Tavoitteena on parempi asiakasvaatimusten täyttäminen sekä organisaation tehokkuuden paraneminen työturvallisuus- ja ympäristöasiat huomioiden.

Johtamisjärjestelmän vaikuttavuutta arvioidaan säännöllisesti sekä sisäisen että ulkopuolisen auditoijan toimesta. Vuonna 2020 arvioinnit toteutettiin emoyhtiön Energiamarkkinat-, Hallinto- ja Liiketoimintateknologiat-yksiköissä sekä Tammervoima Oy:ssä, jonka osalta voimalaitoskierron jouduttiin siirtämään keväälle 2021 koronaviruspandemiatilanteesta (COVID-19) johtuen. Auditoinneissa keskityttiin mm. konsernin LEAN-menettelyihin johtamisen ja prosessien tehostamisen näkökulmasta. Erityistä huomiota arvioinneissa kiinnitettiin lisäksi uuden työterveys- ja työturvallisuusstandardin, ISO 45001, vaatimusten täyttämiseen konsernin toiminnoissa. Vuonna 2021 arvioitavana ovat Tampereen Sähköverkko Oy:n, Tampereen Vera Oy:n sekä emoyhtiön Talous- ja hallintoyksikön toiminnot.

ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Konsernin tulostilanteet vuodelle 2021 ovat vuoden 2020 tasolla. Kylmänä toteutunut tammi-helmikuun säätila ja vahvat sähkönmarkkinahinnat tukevat vuoden 2021 tuloskehitystä.

Koronaviruspandemia (COVID-19) jatkuu ja tuo epävarmuutta tulevaisuuden kehitykseen. Pandemiatilanne voi muuttua nopeasti, joka voi mm. viivästyttää konsernin investointien toteutusta, ja sillä voi olla olennaisia vaikutuksia.

Fossiililla polttoaineilla tuotetun energian verotukseen on tullut korotuksia vuoden 2021 alusta. Veronkorotukset vaikuttavat Tampereen Sähkölaitos Oy:n laitosten tuotantokustannuksiin varsinkin talvikuukausina. Muina kuukausina veronkorotusten vaikutus on pienempi johtuen uusiutuvien energialähteiden suuremmasta osuudesta. Kaukolämmön osalta on toteutettu energiamaksujen muutos 1.1.2021 alkaen siten, että lämmityskauden ulkopuolella energiahinta laskee tai pysyy samana ja lämmityskaudella nousee.

Sähkön keskihinta vuonna 2020 oli Suomen hinta-alueella 28€/MWh eli noin 37 % edellisvuotta matalampi. Alkavana vuonna hinnan odotetaan nousevan. Euroopassa marginaali-tuotantotapana jatkaa maakaasulauhde. Sen ajokustannuksiin vaikuttavat komponentit ovat nousseet selvästi, eli sekä kaasu että päästöoikeudet ovat edellisvuotta kalliimpia. Vesitilanne Pohjoismaissa on vuoden alussa edelleen ylijäämäinen, ja se hillitsee nousua kohti eurooppalaisen lauhteen hintaa. Suomen hinta-alue pysyy systeemihintaa kalliimpina Baltiaan vietävän sähkön vuoksi ja Olkiluoto 3 -aloituksen siirtymisen vuoksi.

Tampereen Sähkölaitoksen Lielahden voimalaitoksen generaattorin vikaantumisen korjaus on pitkittynyt, ja se laskee Sähkölaitoksen tuottaman sähkön määrää alkuvuonna 2021.

Kilpailun energian vähittäismarkkinoilla oletetaan jatkuvan haastavana myös vuonna 2021. Tampereen kaupunkiseudun kasvaessa ovat edellytykset liiketoiminnan kasvattamiseen ja kehittämiseen kuitenkin suotuisat, ja asiakas- sekä sopimusmäärien oletetaan maltillisesti kasvavan tulevan tilikauden aikana.

Kaupunkiseudun kasvaessa myös Tampereen Sähköverkko Oy:n asiakasmäärän odotetaan kasvavan vuonna 2021. Kasvun uskotaan kuitenkin pienenevän aikaisemmista vuosista koronapandemian tuoman epävarmuuden ja jo ennen koronapandemiaa alkaneen suhdannelaskun seurauksena. Asiakasmäärän kasvusta huolimatta jakelualueen sähkönsiirtomäärien odotetaan kuitenkin pysyvän hyvin samansuuruisina lähivuosina.

Sähkön jakeluverkkotoimintaa koskeva sääntely sai vuonna 2020 merkittävää valtakunnallista huomiota. Sääntelystä vastaava viranomaisena, Energiavirasto, sai osakseen huomattavaa kritiikkiä ja samaan aikaan poliittinen paine asian tiimoilta kasvoi. Sääntelyn taustalla olevaan sähkömarkkinalakiin valmistellaan muutoksia, ja lisäksi Energiavirasto on viestinyt, että uuden lain valmistumisen myötä olisi valvontamenetelmiin tulossa nopeallakin aikataululla muutoksia, joilla sähkön jakeluverkkoliiketoiminnan niin sanottua kohtuullista tuottotasoa voitaisiin pienentää. Onkin todennäköistä, että tulevien vuosien kohtuullisen tuoton taso tulee laskemaan huomattavasti aikaisemmista suunnitelmista ja että sallitun tuoton taso tulee myös jäämään huomattavasti odotettua matalammaksi myös pidemmällä aikavälillä. Tällä arvioidaan olevan olennainen negatiivinen vaikutus Tampereen Sähköverkko Oy:n tuloksentelekykyyn vuoden 2021 jälkeen.

Tampereen Vera Oy:n toimintaympäristön arvioidaan pysyvän haastavana alkaneella tilikaudella. Toimialan markkinoiden kilpailuasetelma säilyy kireänä, ja hintoihin kohdistuu edelleen laskupaineita. Samaa aikaan kustannustason odotetaan kasvavan.

Tammervoima Oy:n hyödyntämisen sekajätteen ja tuottaman energian määrän ennakoitaan pysyvän vuonna 2021 vuoden 2020 tasolla.

SELVITYS TUTKIMUS- JA KEHITYSTOIMINNAN LAAJUUDESTA

Tutkimus- ja kehittämisen menot koko konsernissa olivat vuonna 2020 yhteensä 568 tuhatta euroa (423 tuhatta euroa vuonna 2019 ja 705 tuhatta euroa vuonna 2018), joka on 0,2 prosenttia liiketoiminnan menoista.

HALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN TULOSTA KOSKEVIKSI TOIMENPITEIKSI

Tampereen Sähkölaitos Oy:n jakokelpoiset varat olivat tilikauden päättyessä 110 719 426,70 euroa, josta tilikauden voitto on 40 407 783,27 euroa. Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että jakokelpoisista varoista jaetaan osinkoa 20 000 000,00 euroa.

Tampereen Sähkölaitos -konserni

TULOSLASKELMA

1 000 euroa	1.1.–31.12.2020		1.1.–31.12.2019	
LIIVEVAIHTO		265 103		288 003
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos		864		-280
Valmistus omaan käyttöön		3 306		15 020
Liiketoiminnan muut tuotot		2 546		3 901
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-114 649		-137 083	
Varastojen muutos	2 842		-412	
Ulkopuoliset palvelut	-21 627	-133 434	-32 251	-169 746
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-23 364		-22 151	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-4 151		-3 862	
Muut henkilösivukulut	-748	-28 263	-648	-26 660
Poistot ja arvonalentumiset		-35 893		-35 031
Liiketoiminnan muut kulut		-29 765		-28 716
LIIKEVOITTO (-TAPPIO)		44 464		46 491
Rahoitustuotot ja -kulut				
Osuus osakkuusyhtiön voitosta (tappiosta)	-167		-205	
Muut korko- ja rahoitustuotot	108		567	
Korkokulut ja muut rahoituskulut	-10 137	-10 195	-10 025	-9 663
VOITTO (TAPPIO) ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA		34 269		36 828
Tuloverot				
Tilikauden verot	-5 623		-6 148	
Laskennalliset verot	-1 609	-7 231	-1 591	-7 739
Vähemmistön osuus tuloksesta		5		-37
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)		27 043		29 052

Tampereen Sähkölaitos -konserni

TASE

1 000 euroa	31.12.2020	31.12.2019
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	8 871	5 153
Liikearvo	8	31
Muut aineettomat hyödykkeet	4 447	3 742
Ennakkomaksut aineettomista hyödykkeistä	1 449	2 562
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	14 775	11 488
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	909	1 818
Rakennukset ja rakennelmat	44 064	46 035
Verkostot	208 388	200 660
Koneet ja kalusto	106 707	113 818
Muut aineelliset hyödykkeet	11 024	11 556
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	11 136	7 413
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	382 228	381 300
Sijoitukset		
Osuudet osakkuusyhtiöissä	0	157
Muut osakkeet ja osuudet	9 798	8 664
Saamiset omistusyhteisyrittäjiltä	458	258
Muut saamiset	3	3
Sijoitukset yhteensä	10 258	9 081
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	407 262	401 869
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	23 678	20 836
Keskeneräiset tuotteet	2 319	1 456
Vaihto-omaisuus yhteensä	25 997	22 292
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	47 037	49 937
Konsernitilisaamiset	42 480	56 250
Muut saamiset	408	365
Siirtosaamiset	6 680	4 473
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	96 605	111 026
Rahat ja pankkisaamiset	161	76
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	122 763	133 393
VASTAAVAA YHTEENSÄ	530 025	535 263

1 000 euroa	31.12.2020	31.12.2019
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Osakepääoma	23 008	23 008
Muut rahastot	46 000	46 000
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	72 890	68 338
Tilikauden voitto (tappio)	27 043	29 052
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	168 941	166 399
VÄHEMMISTÖOSUUDET	1 072	1 076
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	217	0
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat	246 000	260 000
Laskennallinen verovelka	5 810	4 202
Liittymismaksut	38 768	38 729
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	290 578	302 931
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Lainat	14 000	14 000
Saadut ennakot	946	2 581
Ostovelat	19 682	14 341
Muut velat	15 192	15 917
Siirtovelat	19 397	18 018
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	69 217	64 857
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	359 795	367 787
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	530 025	535 263

Tampereen Sähkölaitos -konserni

RAHOITUSLASKELMA

1 000 euroa	2020	2019
Liiketoiminnan rahavirta:		
Voitto (tappio) ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	34 269	36 828
Oikaisut		
Suunnitelman mukaiset poistot	35 893	35 031
Rahoitustuotot ja -kulut	10 195	9 663
Muut oikaisut	273	0
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	80 629	81 522
Käyttöpääoman muutos		
Lyhytaikaisten liikesaamisten lisäys (-) / vähennys (+)	692	-1 379
Vaihto-omaisuuden lisäys (-) / vähennys (+)	-3 705	691
Lyhytaikaisten velkojen lisäys (+) / vähennys (-)	4 692	-7 113
Konsernitilisaamisten lisäys (-) / vähennys (+)	13 770	8 526
Liittymismaksujen muutos lisäys (+) / vähennys (-)	-17	-51
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	96 062	82 196
Maksetut korot ja maksut liiketoiminnan rahoituskuluista	-10 312	-10 038
Saadut korot liiketoiminnasta	108	567
Maksetut välittömät verot	-5 822	-6 110
Liiketoiminnan rahavirta (A)	80 037	66 615
Investointien rahavirta:		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-40 108	-29 516
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	0	45
Investoinnit muihin sijoituksiin	-1 344	-789
Investointien rahavirta (B)	-41 452	-30 260
Rahoituksen rahavirta:		
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-14 000	-14 000
Maksetut osingot	-24 500	-22 750
Rahoituksen rahavirta (C)	-38 500	-36 750
Rahavarojen muutos (A+B+C lisäys (+) / vähennys (-))	85	-395
Rahavarat tilikauden alussa	76	471
Rahavarat tilikauden lopussa	161	76

Kuva: Laura Vanzo / Visit Tampere

Tampereen Sähkölaitos Oy

Voimakatu 17
33100 Tampere
p. 020 630 3001
www.sahkolaitos.fi

Tampereen Vera Oy

Väkipyöränkatu 5
33720 Tampere
p. 020 630 3901
www.tampereenvera.fi

Tampereen Sähköverkko Oy

Voimakatu 17
33100 Tampere
p. 020 630 3601
www.tampereensahkoverkko.fi

Tammervoima Oy

Hyötyvoimankuja 1
33680 Tampere
p. 020 630 3001
www.tammervoima.fi